

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/146/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123011879
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123011879.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 11.07.2023, č. k. 28PP/48/2023-62, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28.09.2023, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 1T/122/2018 zo dňa 20.05.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6To/72/2020 zo dňa 21.07.2020.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 62-64 spisu.

Okresný súd svoje zamietavé stanovisko odôvodnil konštatovaním, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky na vyhovie jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Okresný súd ustálil, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V prípade prvej materiálnej podmienky - preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností okresný súd konštatoval, že na základe záverov plynúcich z hodnotenia odsúdeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody a podľa vyjadrenia zástupcu ústavu táto materiálna podmienka nie je splnená. Z hodnotiacej správy ústavu vyplýva, že jeho správanie nebolo (v predchádzajúcom ústave) vždy na požadovanej úrovni, počas celého doterajšieho výkonu trestu získal 3 disciplinárne odmeny, ale aj 2 disciplinárne tresty (hoc zahladené). Nemožno teda urobiť záver, že odsúdený plnením svojich povinností a svojim správaním dostatočným spôsobom preukázal polepšenie, ba práve naopak, uloženie 2 disciplinárnych trestov popri troch disciplinárnych odmenách svedčí o jeho nedostatočnej a najmä kolísavej schopnosti dodržiavať pravidlá aj v prostredí ústavu. Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku okresný súd uviedol, že u odsúdeného nie je splnená ani tretia (materiálna) podmienka. V prípade odsúdeného nie je podľa názoru súdu možné v rozumnej miere predpokladať vedenie riadneho života v prípade jeho prepustenia na slobodu, pričom poukázal na kriminálnu minulosť odsúdeného ako i charakter trestnej činnosti. K tomuto v závere uviedol, že vzhľadom na spáchanú trestnú činnosť a jej závažnosť mal za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí, zahlásil sťažnosť odsúdený (č. I. 61 spisu), ktorú do rozhodnutia sťažnostného súdu bližšie písomne odôvodnil písomným podaním (č. I. 67 spisu).

V písomne podanej sťažnosti odsúdený uviedol (skrátene), že sa odvoláva na záporné rozhodnutie predsedu senátu, v ktorom mu bola vyčítaná minulosť (že je viackrát trestaný), pretože podľa § 66 by dané nemalo byť brané do úvahy. Ďalej uviedol, že má dvoch chorých bratov a otca, čo má aj zdokumentované a má aj dieťa, o ktoré sa stará jeho mama a aj týmto musí pomôcť. Týmto žiadal o možnosť podmieneného prepustenia na slobodu, aby sa mohol starať o svoju chorú rodinu a slušne a riadne žiť.

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a/ správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť

b/ konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle citovaného ustanovenia § 192 odsek 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, i konanie predchádzajúce týmto výrokom a tak zistil, že sťažnosť podala oprávnená osoba v zákonom stanovenej lehote, sťažnosť odsúdeného však nie je dôvodná.

Krajský súd v rámci prieskumnej povinnosti vyplývajúcej mu z citovaného ustanovenia preskúmal postup okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie a dospel k záveru, že tento postupoval správne a v súlade so zákonom, keď zistil všetky rozhodné skutočnosti pre svoje rozhodnutie, tieto vyhodnotil individuálne i vo vzájomných súvislostiach podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku a dospel k správne záveru, že žiadosti odsúdeného nie je možné vyhovieť.

V napadnutom uznesení okresný súd v súlade s ustanovením § 176 ods. 2 Trestného poriadku rozviedol všetky základné právne skutočnosti, na základe ktorých mal za to, že žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nebolo možné vyhovieť. Krajský súd sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Na to, aby mohol byť odsúdený podmienne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody je v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona nevyhnutné, aby okrem formálnej podmienky, spočívajúcej vo vykonaní zákonom určenej dĺžky trestu, súčasne splnil aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a zároveň možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd správne zistil, že odsúdený splnil len formálnu podmienku na podmienené prepustenie a zároveň správne a v súlade so zákonom posúdil nesplnenie oboch materiálnych podmienok na podmienené prepustenie.

Sťažnostný súd si závery okresného súdu prezentované v napadnutom uznesení osvojil a v celom rozsahu na ne odkazuje bez potreby opakovania týchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení. V tejto súvislosti sťažnostný súd poukazuje na to, že v dvojnásťročnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa sťažnostný súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne, nie je potrebné, aby tieto opakoval vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona, t. j. preukázanie polepšenia plnením svojich povinností a svojim správaním vo výkone trestu, prvostupňový súd správne skonštatoval, že odsúdený túto podmienku nesplnil. K jeho odôvodneniu s poukazom na sťažnostné námietky odsúdeného ešte sťažnostný súd dopĺňa, že pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život. To znamená, že ak sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, automaticky to neznamená, že sa polepšil a tým splnil prvú materiálnu podmienku.

Z hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ústavu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by preukazovali polepšenie odsúdeného vo výkone trestu. Aj napriek tomu, že súčasné správanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, nebolo tomu tak vždy, keďže sa u odsúdeného vyskytli nedostatky v dodržiavaní ústavného poriadku (nadväzoval nepovolené kontakty a poškodil preukaz obvineného). Počas výkonu trestu bol odsúdený síce 3-krát disciplinárne odmenený, avšak uvedený počet disciplinárnych odmien v pomere k dĺžke dosiaľ vykonaného trestu (menej ako jedna odmena za rok), z tohto potom nie je možné ustáliť, že by odsúdený svojou aktivitou vybočoval z radu, síce režimovo prispôsobených, avšak priemerných väzňov. U odsúdeného teda možno konštatovať, že sa

v podstate adaptoval na režim výkonu trestu odňatia slobody, avšak doposiaľ nepreukázal zvýšenú snahu po náprave. Plnenie si základných povinností vo výkone trestu je nevyhnutnou podmienkou ako samotnej adaptácie, tak aj celého priebehu výkonu trestu odňatia slobody, čo ale nemožno považovať za prejav jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa. Navyše, odsúdený nie je zaradený do skupinových foriem práce, je mu venovaný individuálny prístup so zameraním k rešpektovaniu zákonných noriem platných nie len v podmienkach výkonu trestu, ale i v civilnom živote a formou individuálnych pohovorov je posilňovaná jeho osobnostná zložka, v ktorej sa u odsúdeného zameriavalo najmä na sebareflexiu, sebakontrolu a sebadisciplínu, aby dokázal vhodným spôsobom ventilovať nahromadené vnútorné napätie, čo by dávalo zmysel skôr pri odsúdených počas prvého výkonu trestu odňatia slobody, ktorí nie sú oboznámení s podmienkami výkonu trestu odňatia slobody, pričom odsúdený je vo výkone trestu už opakovane, čo súd nepresvedčilo, že sa polepšil a prebehla u neho vnútorná zmena v jeho hodnotovej orientácii.

Odsúdený bol navyše uznaný za vinného zo spáchania závažnejšieho trestného činu (zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby), preto aj skúmanie všetkých relevantných skutočností na účely posúdenia prvej materiálnej podmienky musí byť prísnejšie. Inými slovami, odsúdený, ktorý vykonáva trest odňatia slobody za tak závažnú trestnú činnosť, mal by mať vynikajúce hodnotenie z ústavu, kde vykonáva trest, aby súd nemal žiadnych pochyb, že trest splnil svoj účel.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, okresný súd správne a v súlade so zákonom skonštatoval nesplnenie druhej materiálnej podmienky. V tomto prípade sa krajský súd plne stotožnil s názorom prvostupňového súdu, na ktorý odkazuje. Nad rámec uvedeného prvostupňovým súdom v odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd pripomína, že pri vyhodnení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

V tejto súvislosti krajský súd uvádza, že v preskúmanom prípade nebolo preukázané splnenie materiálnej podmienky polepšenia sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a otázku preukázania polepšenia nie je možné posudzovať izolovane od otázky budúcej perspektívy vedenia riadneho života, preto podľa názoru krajského súdu nemožno z tohto dôvodu dospieť k odôvodnenému záveru o možnosti očakávať od odsúdeného vedenie riadneho života v budúcnosti. Nanajvýš je z pohľadu krajského súdu potrebné uviesť, že hoci správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v súčasnosti nevykazuje nedostatky, nemožno opomenúť skutočnosť, že napriek skúsenosti s opakovanými podmiennečnými odsúdeniami, odsúdený opätovne porušil záujmy chránené Trestným zákonom. V neprospech odsúdeného v prvom rade svedčia štyri záznamy v registri trestov, z ktorého tiež rezultuje, že odsúdenému boli doteraz ukladané nielen tresty odňatia slobody podmiennečné, ale aj nepodmiennečný trest, z ktorého bol dokonca aj podmiennečne prepustený, pričom ani možnosť, ktorá bola odsúdenému podmiennečným odsúdením, resp. podmiennečným prepustením na nápravu poskytnutá, nevyužil a dopustil sa opätovne protiprávnej trestnej činnosti, za ktorú mu bol uložený nepodmiennečný trest. V tejto súvislosti považuje krajský súd za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska účelu trestu pri recidíve odsúdeného, ktorý je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u neho došlo k opakovanému spáchaniu trestnej činnosti napriek už predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody, ktorý ho v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona mal viesť k vedeniu riadneho života. Z uvedeného tak logicky vyplýva, že ani predchádzajúca najprísnejšia forma trestu (výkon odňatia slobody) či podmiennečné odsúdenia odsúdeného neodradili od následného porušovania záujmov chránených Trestným zákonom úmyselnou formou, čo svedčí o zjavnej neúčte odsúdeného k týmto chráneným hodnotám aj napriek jeho osobnej skúsenosti s výkonom trestu odňatia slobody.

V zmysle ustanovenia § 66 ods. 2 Trestného zákona krajský súd tiež prihliadol aj na povahu trestného činu, pre ktorý je odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody a zistil, že odsúdený si aktuálne vykonáva trest odňatia slobody za spáchanie zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov, pričom tohto skutku sa dopustil tým, že svojej družke spôsoboval fyzické a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť, bezdôvodným odopieraním oddychu a spánku a čin spáchal závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas. Predmetné odsúdenie predstavuje štvrtý záznam v registri trestov, pričom z tohto ďalej rezultuje, že odsúdený bol v predchádzajúcich troch prípadoch (odsúdenie z roku 2009, 2009 a 2016) právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu krádeže, z čoho potom možno

ustáliť, že na odsúdeného možno hľadiť ako na špeciálneho recidivistu k páchaniu majetkovej trestnej činnosti, pretože tejto sa dopúšťal opakovane.

Z predchádzajúceho života odsúdeného teda možno vyvodiť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti, nateraz prevyšujú nad ochotou žiť riadny a slušný život, keď možno konštatovať, že doposiaľ uložené podmienkové tresty sa u neho evidentne minuli účinkom a nevzal si z nich žiadne ponaučenie, keďže s odstupom času doposiaľ vždy pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Navyše krajský súd v tejto súvislosti u odsúdeného poukazuje na menej priaznivú resocializačnú prognózu na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti, ktorá taktiež nesvedčí v prospech novej prognózy, že odsúdený povedie na slobode riadny život. K tomu je z pohľadu krajského súdu nutné pripomenúť odsúdenému, že u viacnásobných recidivistov, ktorí sa opakovane dopúšťajú závažnej alebo druhovo totožnej trestnej činnosti ich osobnostné narušenie poskytuje iba veľmi slabé záruky, že by sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustili.

Rovnako je potrebné prihliadnuť aj na zaradenie odsúdeného v ústave na výkon trestu, pričom aj keď bol odsúdený zaradený na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, v súčasnosti si trest odňatia slobody vykonáva v diferenciálnej skupine „B“, čo rovnako svedčí o potrebe prísnejšieho režimu, ktorý je základom diferenciálneho zaobchádzania.

Poukazujúc na sťažnostné námietky odsúdeného, že pri rozhodovaní o podmienkovom prepustení nemala byť braná do úvahy jeho trestná minulosť, k týmto má krajský súd za potrebné uviesť, že materiálnu podmienku možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 2 Trestného zákona je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017) ako i prihliadať na charakter a povahu spáchanej trestnej činnosti. Inak povedané, podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienkovom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, 4 Urtost/9/2019) aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti. Trestná minulosť odsúdeného jasne indikuje jeho sklony k páchaniu najmä majetkovej trestnej činnosti, ku ktorej je špeciálnym recidivistom, ale i násilnej trestnej činnosti. Preto aj napriek skutočnosti, že sa odsúdený vo výkone trestu dobre správa, riziko recidívy je s ohľadom na jeho trestnú minulosť stále prívysoké.

Pokiaľ odsúdený žiadal o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z dôvodu, aby sa mohol starať o svoju chorú rodinu a odhodlanie slušne a riadne žiť, k tomu krajský súd uvádza, že ide nepochybné o skutočnosti vytvárajúce predpoklady, ktoré by mohli spolupôbiť ako priaznivé faktory, avšak dané skutočnosti nie sú v kontexte už vyššie uvedeného dostatočné na to, aby súd žiadosti odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. Naopak, z histórie správania sa odsúdeného možno vyvodiť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny a slušný život. Vzhľadom aj na povahu spáchanej trestnej činnosti (§ 66 ods. 2 Trestného zákona) ako i jeho trestnú minulosť, v zmysle ktorej sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti, súd nedôveruje odsúdenému do takej miery, že skonštatuje, že v prípade podmienkového prepustenia bude viesť na slobode riadny život. Preto krajský súd konštatuje, že pravidlá normálneho spoluzitania je odsúdený podľa všetkého schopný rešpektovať zrejme len pod dozorom a vo vynútených podmienkach výkonu trestu.

Navyše krajský súd odsúdenému pripomína, že na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmienkové prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré majú v danom smere význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane, čo však u menovaného odsúdeného, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nie je možné jednoznačne konštatovať.

Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života, teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania, t.j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody. V prípade odsúdeného sa vzhľadom na jeho kriminálne narušenie a vyššie riziko sociálneho zlyhania nemožno rozumne domnievať, že podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel.

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť ak nie je dôvodná.

Keďže sťažnostný súd nezistil žiadne dôvody pre zmenu napadnutého uznesenia, ktoré by boli v prospech odsúdeného, jeho sťažnosť ako nedôvodnú v zmysle citovaného ustanovenia § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.